

Działalność strażnicza na Warmii i Mazurach – wyzwania, potencjał sektora

Agnieszka Podgórska

dyrektorka ds. edukacji i networkingu

Sieć Obywatelska Watchdog Polska

www.siecobywatelska.pl

sieć obywatelska

WATCHDOG·[^]

„PATRZENIE WŁADZY NA RĘCE”

to korzystanie z różnych narzędzi, np. z prawa do informacji w celu sprawdzenia:

- jak działają różne instytucje publiczne;
- jak realizowane są zadania publiczne czy konkretne przepisy prawa;
- czy przestrzegane jest prawo;

STRAŻNICY/WATCHDOGI

osoby, grupy czy organizacje, które **systematycznie i regularnie** prowadzą działania strażnicze, **prowadząc monitoring danego tematu**, analizując dane i dokumenty a następnie poprzez korzystanie z prawa i sądu lub poprzez rozmowy i nacisk na polityków oraz informowanie i mobilizowanie społeczeństwa, **starają się doprowadzać do pozytywnych zmian.**

CECHY TAKICH OSÓB/ORGANIZACJI

- wpływają na władzę lub politykę,
- opierają sądy na różnych źródłach informacji – w tym obowiązkowo odnoszą się do oficjalnych dokumentów,
- dbają o dokumentowanie i upowszechnianie wiedzy o własnej działalności,
- poruszają się w granicach prawa i mają świadomość, że to ono wyznacza kierunki działania,
- budują strategię na rzecz osiągnięcia zmian wynikających ze zdiagnozowanych problemów,
- są gotowe do stałego kształcenia się, rozwijania wiedzy i poszukiwania skutecznych metod, a także **dbają o standardy niezależności i obiektywizmu.**

ZASADY ETYCZNE

- Obiektywizm;
- Działalność dla dobra wspólnego;
- Jawność;
- Rzetelność;

POMOCNE NARZĘDZIA

- dostęp do informacji;
- zasada praworządności;
- skargi, wnioski, petycje.

ART. 61 KONSTYTUCJI RP

Obywatel ma prawo do uzyskiwania informacji o **działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne.**

Prawo to obejmuje również uzyskiwanie informacji o działalności **organów samorządu gospodarczego i zawodowego**, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych **w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.**

DZIAŁANIA STRAŻNICZE NA WARMII I MAZURACH

Brak wyspecjalizowanych organizacji watchdogowych;

Są osoby, grupy nieformalne oraz organizacje, które korzystając z różnych narzędzi sprawdzają instytucje publiczne czy działają w interesie jakiejś grupy:

- alarmują o nieprawidłowościach (np. NIK, RIO);
- informują mieszkańców (np. media społecznościowe);
- podejmują działania na rzecz zmiany: składają wnioski, piszą petycje, listy otwarte, lobbują na rzecz jakiś rozwiązań, protestują;

SPOTKANIE OSOBY/ORGANIZACJE - WNIOSKI

- Niezależność = brak finansowania;
- Na styku konfliktu interesów;
- Trudne i wymagające działanie, frustracja, wypalenie;
- Sprawdzanie/pytanie instytucji publicznych budzi obawy.

REKOMENDACJE

- Edukacja w zakresie prawa do informacji, innych narzędzi przydatnych w zakresie sprawdzania oraz proponowania rozwiązań: skargi, wnioski, petycje oraz działań rzeczniczych;
- Bez obaw, to nasze prawo;
- Warunki do działania: niezależne środki;

SPOTKANIE RPP, ROP

RPP – „konsultowanie i opiniowanie dokumentów dla potrzeb organu jednostki administracyjnej, przy której działa”

ROP – min. współpraca z administracją samorządową i rządową, opiniowanie oraz konsultowanie projektów ustaw, uchwał i decyzji administracyjnych dotyczących sektora pozarządowego, dokonywanie wyboru i monitorowanie pracy przedstawicieli sektora pozarządowego do ciał kolegialnych inicjowanych przez administrację samorządową i rządową oraz sektor prywatny,

PROBLEMY WE WSPÓŁPRACY/MONITOROWANIU WSPÓŁPRACY Z ADMINISTRACJĄ PUBLICZNĄ

- „Trudna współpraca”;
- Organizacje czują się „wykorzystywane”;
- Zbyt wysokie oczekiwania/żądania;
- Brak poczucia wpływu;
- Postulaty organizacji pozarządowych trafiają w próżnię;
- Mała transparentność działania samorządu, uznaniowość decyzji władz publicznych;
- Program współpracy z organizacjami – przygotowywany bez diagnozy, konsultacji, „rzucony” na stół;
- Prowadzenie działań opiniujących/doradczych/monitorujących – na to może sobie pozwolić organizacja mająca zasoby (finansowe, osobowe);
- Duży nakład sił w takich działaniach i brak efektów = wypalenie, wybór innej ścieżki (np. kandydowanie);

REKOMENDACJE DLA DZIAŁANIA ORG I WŁADZ

- Edukacja – skierowana do organizacji pozarządowych i rad pożytku publicznego oraz urzędników – co to za ciało i dlaczego jest ważne;
- List otwarty – skierowany do prezydentów/burmistrzów/wójtów z wyjaśnieniem czym są rady pożytku publicznego, dlaczego są ważne i dlaczego warto z nimi współpracować (pod patronatem Wojewody/wysłany przez Wojewodę);
- List skierowany do organizacji pozarządowych – dlaczego warto, aby włączały się w działania rad pożytku publicznego;
- Edukacja w zakresie prowadzenia działań rzeczniczych i monitorujących;

ZAMIAST PODSUMOWANIA

Informowanie;

Edukacja;

Współpraca;

Szacunek.

Kontakt

Agnieszka Podgórska

agnieszka.podgorska@siecobywatelska.pl

tel. 607859482

siecobywatelska.pl/sis